

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Udrag fra Moralske Tanker (DK)

Citation: Holberg, Ludvig: "Moralske Tanker", i Holberg, Ludvig: *Moralske Tanker*, udg. af F.J.Billeskov Jansen ; Jørgen Hunosøe , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1992, s. 411. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holberg13val-shoot-idm139659560391456/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Moralske Tanker

- gr. filosof og digter. Fra Diogenes Laertios 4, 7, 46-47. – *Antigonus*: se n.t.s. 68. – *Høvekuppe*: bordel.
- 177 *Antisthenes* (f. ca. 450 f.Kr.): gr. filosof. Fra Diogenes Laertios 6, 1, 4. – *Publicum*: det offentlige. – *Education*: opdragelse. – *Misgeburt*: misfostre. – *Monstra*: vanskabninger. – *Skænsomhed*: dømmekraft. – *sevære natursam*: Apollon-oraklets svar til Cicero. Plutark: Ciceros liv. – *confundere*: sammenblande.
- 178 *Affection*: forkærlighed, yndest. – *Oeconomie*: forvaltning, administration. – *Maneuveres*: fr. egl. arbejde udført vha. hånden. – *Metamorphosis*: forvandling. – *An* (. . .): Skal en skuespiller på scenen have øje for det som den vise ikke kan se i livet? Cicero, *De officiis* 1, 31, 114. – *Anthisthenes*: Fra Diogenes Laertios 6, 1, 8.
- 179 *bliv Lys*: 1. Mcs. 1, 3. – *uden Anseelse af*: uden hensyn til. – *Mihi* (. . .): Sådant er jeg nu nødt til at gøre; gør som du må. Terents, *Heautontimorumenos* 80. – *superficielles*: fr. overfladiske. – *applicere sig paa*: uddanner sig til. – *Oleum* (. . .): Vi har spildt vor olie og ulejlighed, jf. n.t.s. 108. – *Persiske Love*: fremstillet hos Xenophon: *Cyropædia* 1, 2, 2 ff.
- 181 *Perdit* (. . .): Ole mister sin ære, mens han for ivrigt jager efter ærefulde poster: han bliver den laveste, fordi han vil være den højeste. Han træller nemlig for mange for at kunne byde over nogle få, og således erhverves navnet (han vinder sig) ved hans (gode) navns fortabelse. – *Baseste*: lavhed (hos H.: *Nedrighed*) i sind el. handling. – *Alexander og Cæsar*: H.'s kilde er sandsynligvis Plutark Svaret til *Parmenio* ses Dacier VI, 329. – *affrontere*: (gå lige frem for at) møde el. trodse en fare el. en fjende. – *Skummet*: bundfaldet; bærmien. – *figte paa Tartarisk*: lade som om man flygter og derved lokke fjenden i baghold. – *læderligste*: sletteste; løstagtigste.
- 182 *Parmenion*: makedonsk fæltherre, der tjente både Filip II og Alexander. – *confunderes*: blandes, forveksles. – *regalere*: forære, give; (ironisk) give prygl o.l. – *supra vulgus*: lat. over almindelige mennesker. – *Consulat*: egl. embede som rom. konsul.
- 183 *solicitere*: ansøge. – *quo* (. . .): lat. jo højere desto hæsligere. – *Tryglerie*: tigteri. – *Pompejus*, M.G. (106-48 f.Kr.): rom. politiker og fæltherre. – *Crasus*: se n.t.s. 25. – *at det kunde staae mig an* (. . .): jf. Donna Olympia i *Don Ramudo* III, 3.
- 187 *Obscoenum* (. . .): Hvad der ikke er usømmeligt i gerning, er det ej heller i tale. Thi handling plejer at være værre end ord. – *de Lacedæmonier*: spartanerne. – *Epaminondas* (d. 362 f.Kr.): thebansk statsmand og fæltherre. – *Themistokles* (d. ca. 460 f.Kr.): athensk statsmand. – *indifferent*: ligegyldig, hverken god el. ond. – *nilil* (. . .): lat. Intet bliver uanstændigt uden gennem tvang. – *handlede om*: drøftedes.
- 188 *Cicero*: *De legibus* 2, 9, 22. – *Senecæ Vidnesbyrd*: *De tranquillitate* 17, 4. – *Scipio Africanus den Ældre* (d. 183 f.Kr.): rom. konsul og fæltherre. – *Scipio triumphale* (. . .): lat. Scipio bevægede hint triumf- og militærlegeme i rytme. – *Sallustius*: i *Catilinas* liv 25, 2. – *Sempronia*: gift med D. Junius Brutus, konsul 77 f.Kr. – *Phillippus*: fra Plutark: Perikles' liv. – *sædeles*: ud-